

Nordre Follo
kommune

Velkommen til

Øvre Hebekk barnehage

2022/23

Nær og nyskapende

Innhold

VELKOMMEN TIL BARNEHAGEN!	3
KONTAKTINFORMASJON	4
KAPITTEL 1	5
1.1 LOV OM BARNEHAGER	5
1.2. RAMMEPLAN FOR BARNEHAGER	7
1.4 PEDAGOGISK PLATTFORM.....	10
KAPITTEL 2 BARNEHAGENS INNHOLD	12
2.1 OPPSTART OG TILKNYTNING TIL BARNEHAGEN	12
2.1.1 OVERGANG SMÅBARN – STOREBARN	13
2.1.2 OVERGANG BARNEHAGE – SKOLE	13
2.2 HVERDAGSAKTIVITETER	13
2.3 GRUNNLEGGENDE FERDIGHETER.....	16
2.3.1 SELVFØLELSE.....	18
2.3.2 MEDVIRKNING	18
2.3.3 LIKEVERD OG MANGFOLD	19
2.3.4 FOREBYGGING OG HÅNDTERING AV MOBBING I BARNEHAGEN.....	19
KAPITTEL 3 FAGOMRÅDENE OG TEMAARBEID	20
3.1 PEDAGOGISK ARBEID MED 7 FAGOMRÅDER	20
3.2 FASTE TEMAARBEID OG MERKEDAGER.....	20
3.2.1 TILBUD TIL 5-ÅRINGENE	20
3.2.2 TRAFIKKSIKKERHET	21
3.2.3 BRANNVERN	21
3.2.4 MERKEDAGER	22
KAPITTEL 4 PLANLEGGING, DOKUMENTASJON, VURDERING OG ARBEIDSMÅTER	23
4.1 LEDELSE AV BARNEGRUPPE.....	23
4.2 SAMARBEID I GRUPPE	23
4.3 PROSJEKT - OG TEMAARBEID	23
4.4 DOKUMENTASJON OG VURDERING	24
4.4.1 PEDAGOGISK DOKUMENTASJON	24
4.4.2 KARTLEGGING.....	24
4.4.3 FYSISK LÆRINGSMILJØ.....	24
4.4.4 SKOGGRUPPE – PLAGG.....	24
KAPITTEL 5. FORELDRESAMARBEID	25

5.1. FORELDREMØTE	25
5.2 FORELDRERÅD/SAMARBEIDSUTVALG	25
5.3 FORELDRESAMTALER.....	25
5.4 KLAGEPROSEDYRER	26
KAPITTEL 6. ANDRE SAMARBEIDSPARTNERE	26
PROGRESJONSPLAN FOR ØVRE HEBEKK BARNEHAGE	27

VELKOMMEN TIL BARNEHAGEN!

Personalet ønsker både barn og foreldre velkommen til Øvre Hebekk barnehage!

I vår barnehage er vi opptatt av "å ta vare på øyeblikket" for barna. Vi vil at barnehagen skal preges av tid, engasjement, tilhørighet og omsorgsfulle ansatte. Det er viktig at barnehagen gir barna opplevelser de kan tenke tilbake på med glede.

Barnehagens visjon:

Her er barna i fokus!

Barnehagen vet at personale aldri kan erstatte relasjonen foreldrene har til sine barn. Foreldrene er de viktigste personene i barnas liv. Barnehagepersonalets arbeid er et supplement til den omsorg og de opplevelsene barna får i hjemmet. Personalet og foreldre skal i nært samarbeid sørge for å gi barna gode utviklingsmuligheter.

KONTAKTINFORMASJON

Adresse:

Øvre Hebekk barnehage
Skogveien 30 B
1406 SKI

Styrer:

tlf. 64 91 42 30/ 93 01 11 54

e-mail. Eva.Erlandsen@nordrefollo.kommune.no

Direkte til avdelingene:

Avdeling Knøttene: Tlf: 48 22 32 80, Britt.Sund@nordrefollo.kommune.no

Avdeling Tertittene: Tlf: 48 21 46 45, EllenNorum.Schultz@nordrefollo.kommune.no

Avdeling Blåklukkene: Tlf: 48 14 05 14 Charlotte.Wold@nordrefollo.kommune.no

Avdeling Smørblomstene: Tlf: 48 20 38 33, HildeRagni.Andvin@nordrefollo.kommune.no

KAPITTEL 1

1.1 LOV OM BARNEHAGER

§ 1. Formål

Fra Lov om barnehager:

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi.

Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

§ 2. Barnehagens innhold

Fra Lov om barnehager:

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet.

Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfulle opplevelser og aktiviteter.

Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur.

Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.

Departementet fastsetter en rammeplan for barnehagen. Rammeplanen skal gi retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver.

Barnehagens eier kan tilpasse rammeplanen til lokale forhold.

§ 3. Barns rett til medvirkning

Fra Lov om barnehager:

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.

Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet.

Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

Med utgangspunkt i rammeplan for barnehagen skal samarbeidsutvalget for hver barnehage fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

§ 4. Foreldreråd og samarbeidsutvalg

For å sikre samarbeid med barnas hjem, skal hver barnehage ha et samarbeidsutvalg som fremmer saker for foreldrerådet.

Spesielle forskrifter er vedtatt for å utdype målsettingen med denne paragrafen.

§ 7. Barnehageeierens ansvar

Utdrag av § 7: Barnehageeieren skal fastsette barnehagens vedtekter.

Nordre Follo kommune har felles vedtekter for alle de kommunale barnehagene. (se www.nordrefollo.kommune.no)

1.2. RAMMEPLAN FOR BARNEHAGER

Rammeplanen er vedtatt som en forskrift til Lov om barnehage.

1. Innhold

Rammeplanen gir retningslinjer for barnehagens verdigrunnlag, innhold og oppgaver. Alle barnehager skal bygge sin virksomhet på verdigrunnlaget og innholdet som er fastsatt i barnehageloven. Ved alle handlinger som angår barn som foretas av myndigheter og organisasjoner skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.

2. Målsetting

Målet med rammeplanen er å gi styrer, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnehagens innhold skal bygge på et helhetlig læringssyn, hvor omsorg, lek og læring er sentrale deler. I tillegg er sosial og språklig kompetanse samt sju fagområder viktige deler av barnehagens læringsmiljø jf. kap.9.

3. Samfunnsmandat

Barnehagens samfunnsmandat er å tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste i samarbeid med foreldrene. Barnehagen skal både være en pedagogisk virksomhet og et velferdstilbud for småbarnsforeldre.

4. Barnehagens innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig og variert, og utformes slik at hvert enkelt barn får opplevelser og erfaringer som støtte for sin utvikling av kunnskaper, ferdigheter og holdninger.

For å lette barnehagens planlegging av et variert og allsidig pedagogisk tilbud, er barnehagens innhold delt inn i sju fagområder som er sentrale for opplevelse, utforskning og læring.

Rammeplanen har et eget kapittel om lek og lekens betydning for barns utvikling og læring.

Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur.

Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling.

Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement – alene og sammen med andre.

1.3 VERDIER OG VISJON

Nordre Follo kommune har vedtatt at verdiene *ansvar, respekt og åpenhet* skal være styrende for all samhandling i kommunen.

Disse verdiene skal prege all kommunikasjonen mellom alle aktører i barnehagen.

I tillegg til disse overordnende verdier har personalet valgt *anerkjennende væremåte* som barnehagens egen verdi. Denne verdien bygger på Berit Baes tanker om anerkjennende kommunikasjon som personalet bruker i relasjon med barn, foreldre og kollegaer. Barnehagen har i mange år arbeidet med Berit Baes teori om anerkjennende kommunikasjon og anerkjennende væremåte. Barnehagen mener Berit Bae beskriver tydelig hvordan voksne skal opptre for å vise barna respekt og ha forståelse for deres opplevelser. Disse holdningene er operasjonalisert i beskrivelse av atferd som konkretiserer holdningene personalet er opptatt av å vise. Disse grunnholdningene mener barnehagen ivaretar barnas utviklingsmuligheter og medinnflytelse, samtidig som voksne må prioritere barnas behov fremfor sine egne i mange situasjoner.

Dette gjenspeiles i barnehagens visjon:

Her er barna i fokus!

For å kvalitetssikre dette arbeidet har ansatte utarbeidet kriterier for god kommunikasjon i barnehagen.

KRITERIER FOR GOD KOMMUNIKASJON:

1. Nærhet

- ~ å være der barna er
- ~ blikk-kontakt og berøringskontakt
- ~ få med seg hele handlingsforløpet
- ~ gå HELT bort til barn før du sier noe

2. Innlevelse

- ~ ta barnets perspektiv
- ~ forsøke å forstå, engasjere seg, vise empati
- ~ si "jeg skjønner at du er lei deg/gjerne vil ha sykkel" e.l.
- ~ alltid forlange mer av seg selv som voksen enn av barnet når det gjelder innlevelse

3. Sensitivitet

- ~ møte barnet med en åpen holdning
- ~ lære å lytte og tolke, se hele barnet
- ~ huske at barnet også formidler noe gjennom sine handlinger

4. Respons

- ~ gjensidighet, dialog og turtaking i samspill
- ~ se, bekrefte og følge opp barnets initiativ
- ~ ta initiativ og invitere til samspill
- ~ FELLES FOKUS – være opptatt av det samme samtidig

5. Snakke så barn forstår

- ~ hjelpe barnet å sette ord på opplevelser
- ~ forklare sammenhenger
- ~ benevne hendelser (både her - og nå, fortid og fremtid)
- ~ velge ut, forsterke og henlede oppmerksomheten på det vi vil barnet skal lære
- ~ gi positive «jeg ser deg»-budskap. Gi bekreftelser og forsterke positiv adferd

6. Engasjement

- ~ være interessert og prøve å gjøre ting spennende for barna
- ~ FELLES FOKUS er en forutsetning for læring og ekte samspill
- ~ Den ansatte må selv være engasjert for å kunne engasjere barnet
- ~ ha en positiv grunnholdning som viser: «jeg synes det er spennende, givende og lærerikt å være sammen med barn!»

1.4 PEDAGOGISK PLATTFORM

PEDAGOGISK GRUNNSYN

Barnehagens pedagogiske praksis bygger på et humanistisk grunnsyn, som bygger på troen om at alle barn er født med en «iboende godhet». Barnets personlighetsutvikling bestemmes av et samspill mellom barnets individuelle egenskaper, og de miljøbetingelser som omgir barnet.

Barnets utvikling skal bygge på barnets naturlige spontanitet og nysgjerrighet, men innenfor visse rammer. Felles grenser og faste rutiner gir barnet trygghet og forutsigbarhet. I et slikt miljø kan barnets iboende positive egenskaper utvikle seg til å bli dominerende personlighetstrekk. I henhold til dette verdisynet virker disiplin og straff hemmende på barnets utvikling. Barnehagen ønsker derfor å vektlegge barnets positive atferd, dvs. forsterke denne. Dette øker sannsynligheten for at den positive atferden forsterkes. Ros og anerkjennelse gir vekst!

Barnehagen er opptatt av at barnet lærer i et samspill med andre barn, voksne og det fysiske læringsmiljøet barnet er en del av.

Grunnsyn – barn kan og barn klarer!

Barnehagen har adoptert Pippi Langstrømpes filosofi –

Det har jeg aldri gjort før – Så det kan jeg sikkert.

Pippis livsfilosofi harmonerer med barnehagens syn på barns muligheter for utvikling og læring.

Personalet skal hjelpe barna å nå sitt potensiale, oppfordre dem til å forsøke nye ting, slik at de ikke gir opp før de har forsøkt.

BARNEHAGENS KULTUR

Personalet skal arbeide for å gi det enkelte barnet gode utviklingsmuligheter.

I dette arbeidet er det nødvendig å ta utgangspunkt i barnas individuelle forutsetninger og behov, og gi den omsorg, nærhet og støtte de har krav på og behov for. Barna skal respekteres som egne individer med egne meninger og møte anerkjennende voksne. Barna skal få en positiv oppfatning av egenverd, og en tro på at de har noe å bidra med i fellesskapet.

En grunnleggende tro på seg selv er en forutsetning for å kunne sette seg inn i andres behov.

Barna skal lære å gjøre egne vurderinger og finne løsninger på problemer. Barnehagen vil at barna skal stille spørsmål og undersøke ting selv, ikke passivt ta imot uten å være kritiske til det de får levert, for eksempel fra massemedia og reklame.

Barnehagen ønsker å oppøve en viss kritisk sans hos barna gjennom bearbeiding og selvstendig vurdering av inntrykkene.

Personalet i barnehagen er viktige verdiformidlere til barna. Det betyr at personalet må være bevisste hvilke holdninger og normer de formidler videre.

Personalet vil bidra til å utvikle evnen til toleranse hvor verdier som samhold, lojalitet, hensyn, respekt og ansvar for hverandre står i sentrum. Barnehagen er opptatt av at alle barna, uansett forutsetninger og behov, skal inkluderes i barnehagens fellesskap.

I praksis innebærer dette at alle barna skal kunne delta i aktivitetene og arrangementene barnehagen har ansvar for.

Glede og humor er viktige kjennetegn ved barnas aktiviteter i barnehagen. Humor er en viktig del av det sosiale samspillet mellom mennesker. Humor kan virke som en «isbryter» i den første kontakten, og et godt utgangspunkt for å knytte varige vennskapsbånd. Ved å kunne le av seg selv i komiske situasjoner vil barna kunne få et avslappet forhold til seg selv og bli mindre sårbare.

Barnehagen ønsker at barna skal møte en hverdag i barnehagen som preges av personale med god tid, voksne som vet «å ta vare på øyeblikket», og det å undre seg sammen.

Vi ser det også som viktig at personalet kan glede seg sammen med barna, og at de tar barnas humor og glede på alvor, og gir god plass for barnas livsutfoldelse.

Barnehagen ønsker å ta vare på barnas naturlige spontanitet, og bygge på den grunnleggende positive innstillingen barnet har til livet.

KAPITTEL 2 BARNEHAGENS INNHOLD

2.1 OPPSTART OG TILKNYTNING TIL BARNEHAGEN

Det å begynne i barnehage er en overgang for barn og foreldre.

Foreldrene overlater til fremmede mennesker «det mest dyrbare og kjære» de har, nemlig barnet sitt. For barnet er det mange nye inntrykk som skal bearbeides. Det er ukjente ansatte og nye barn å bli kjent med, nye omgivelser og endret dagsrytme.

I denne første perioden er det viktig å være bevisst på at det er barnet som skal være i sentrum. Oppstarten må hele tiden være tilpasset barnets behov. Overgangen mellom hjem og barnehage må preges av å etablere nye tilknytninger. Det er denne tilknytningen som vil danne grunnlaget for den trygghet og tillit barnet får til barnehagen.

Når barnet skal begynne i barnehagen vil det få «sin» spesielle voksen, som vi kaller tilknytningsperson. Denne personen skal være den første som blir kjent med barnet, og hjelpe det til rette den første tiden.

Tilknytningspersonen skal være til stede for barnet og gi støtte, omsorg og trygghet, få kjennskap til hvilke vaner barnet har, slik at disse i størst mulig grad ivaretas i barnehagen. Disse vanene kan være hva barnet liker å leke med, hvilke sanger barnet kjenner, hva brukes som trøst, hvilke ord og uttrykk barnet bruker i ulike sammenhenger og om det evt. er oppdaget allergier. Dette er viktig kunnskap som tilknytningspersonen trenger for å kunne forstå barnets behov, og gjøre oppstarten og hverdagen i barnehagen best mulig.

Barnehagen ønsker at barna skal ha sin tilknytningsperson over tid, dvs. så lenge barnet er på samme avdeling. Dette for å sikre at det enkelte barn blir ivaretatt på best mulig måte i hverdagen, og for å skape en trygg base for barn og foreldre ved at en ansatt på avdelingen er den som kjenner barnet best.

Noen barn må ha spesielle «avskjedsseremonier» for at de skal få en positiv start på dagen, for eksempel «vinke i vinduet». Det er viktig at disse rutineene er de samme hver dag, og at foreldrene forteller til barnet når de går. Da vet både barnet og personalet at foreldrene må gå, slik at personalet er til stede og kan trøste barnet om det er behov. Å «lure seg vekk» mens barnet er opptatt med andre aktiviteter, vil skape utrygghet og uro hos barnet.

Tilvenningen vil kunne ta litt tid, avhengig av barnets alder og om barnet er vant til å være borte fra foreldrene. Vi regner ca. 1 uke hvor barnet har kortere dager, og foreldrene er til stede sammen med barnet slik at alle blir godt kjent og trygge på hverandre.

Har foreldrene ønske om å ringe barnehagen i løpet av dagen for å høre hvordan barnet har funnet seg til rette, er det selvfølgelig mulighet til det.

I løpet av de første dagene vil pedagogene ha en samtale med foreldrene for å få informasjon om barnet. Denne informasjonen vil gi personalet nødvendig kjennskap til barnets vaner i ulike sammenhenger og barnets forskjellige uttrykksmåter. I tillegg vil foreldrene få informasjon om avdelingen rutiner, og det vil være mulig å stille spørsmål i forhold til det foreldrene måtte lure på.

2.1.1 OVERGANG SMÅBARN – STOREBARN

Skifte av avdeling vil som hovedregel skje fra oppstart av nytt barnehageår, dvs. fra 1.8. hvert år. I Øvre Hebekk barnehage er det ofte flere små barn som skal over på storebarn enn det vi har ledig plass til, så det vil hvert år bli vurdert hvilke barn som skal flyttes og hvilke barn som blir igjen på småbarnsavdelingene. Vurderingen gjøres med tanke på barnas modning, alder og vennskap om barnet bytter avdeling det året de fyller 3 eller 4 år. Personalet forsøker å gjøre overgangen for barn og foreldre så smidig som mulig, ved å starte tilvenning på ny avdeling våren det året de skal bytte avdeling. Barna går på besøk på ny avdeling sammen med kjente barn og voksne mens førskolebarna er ute. Da får barna gjøre seg kjent i det fysiske miljøet i ro og på egne premisser, og uten forstyrrelser av større barn som ikke skal gå der til høsten.

Etter hvert vil barna bli kjent med de andre barna fra avdelingen som skal være en del av den nye gruppa. I august jobber personalet med å opparbeide gruppefølelse og fellesskap blant alle barna. Lekegrupper blir etablert på tvers av alder og kjønn, samtidig som barna får faste plasser ved bordet, kanskje ved siden av et barn man ikke kjenner så godt.

2.1.2 OVERGANG BARNEHAGE – SKOLE

Det er utarbeidet felles retningslinjer for samarbeid mellom barnehage og skole for barn som skal begynne på skolen. I retningslinjene er det beskrevet overføringsrutiner, blant annet skal barnehagen i samarbeid med foreldrene fylle ut et informasjonsskriv som skal sendes til den aktuelle skolen.

Øvre Hebekk barnehage har ansvar for etablering av vennskspsgrupper for skolestarterne i Hebekk skolekrets. Gruppene etableres og gjennomføres som et samarbeid med alle kommunale og private barnehager som har barn som tilhører i Hebekk skolekrets. Barna deles i mindre grupper som treffes til ulike aktiviteter i løpet av våren, med ulike aktivitetstilbud i forskjellige barnehager for å bli kjent. De barna som skal til andre skoler i kommunen vil få tilbud om vennskspsgruppe der.

I utgangspunktet er det barnehagen barnet har plass i som har ansvaret for å følge barnet til vennskspsgrupper. I noen tilfeller vil barnehagen ikke ha mulighet til å følge barnet til vennskspsgruppe og vil da samarbeide med foreldrene om dette.

2.2 HVERDAGSAKTIVITETER

Barn i barnehagealder lærer gjennom daglige aktiviteter i samhandling med andre. Disse aktivitetene kaller vi *rutiner* eller *hverdagsaktiviteter*. I disse hverdagslige aktiviteter skjer mye omsorg og læring, og det formidles kultur, holdninger og språk.

Gjennom daglige måltider, av - og påkledning og stell, skapes mulighet for positive relasjoner og et gjensidig tillitsforhold mellom personalet og barna. Dette tillitsforholdet er med på å danne grunnlaget for om den ansatte blir en god støttespiller og veileder for barna.

Ved å bruke god tid i disse hverdagsaktivitetene oppnås godt samspill og kommunikasjon mellom barna og personalet. Ved bl.a. å navngi både klær, sko, mat og kroppsdel, gis en mulighet til språk -og begrepsinnlæring.

1. Levering / henting

Mye av samarbeidet mellom foreldre og personalet foregår ved levering og henting. Barnehagen er opptatt av at det skal være positive møter mellom barn, foreldre og personalet i disse situasjonene. Barn og foreldre skal føle seg velkommen, tatt imot og bli sett.

Gjennom disse møtene skal foreldrene gis anledning til å gi personalet aktuell informasjon om barnet. Samtidig kan barna ved hjelp av personalet fortelle foreldrene om dagens aktiviteter i barnehagen, slik at disse fortellingene også kan bli en del av samtalen foreldrene har med barnet når de kommer hjem.

Det er viktig at taushetsbelagte opplysninger ikke formidles i garderoben da det på disse tidspunktene ofte kan være flere til stede, barn, andre foreldre eller ansatte.

I tillegg er det viktig at barn inkluderes i samtalen som foregår i garderoben, og at det ikke snakkes over hodet på barna.

2. Måltid

Barnehagen vil at måltidene i barnehagen skal være en hyggelig stund som preges av ro, god tid, og et positivt samvær og kommunikasjon mellom voksen-barn og barn-barn. Personalet sitter sammen med barna, lytter til barna, snakker om dagligdagse hendelser, maten vi spiser, hvor maten kommer fra eller andre ting som opptar barna.

Måltidet gir barna mulighet til å lære seg å mestre rutiner i forbindelse med spising, og få kunnskap om mat og hygiene. Personalet er til stede og kan veilede barna og hjelpe dem etter behov. Personalet oppfordrer barna til å hjelpe hverandre ved å sende, skjenke melk eller hjelpe hverandre med å åpne matboksen o.l.

Gjennom en bevisst bruk av språk og kommunikasjon under måltidet, lærer barna mange begreper, får økt språkforståelse, og trening i å uttrykke egne ønsker og behov.

Barna er med på kjøkkenet for å hente tralla, dekke denne med riktig antall tallerkener, glass og bestikk. Gjennom dette stimuleres både språk og begreper, sosial kompetanse, samtidig som barna får fokus på tall og mengder.

3. Av-påkledning

I påkledning/avkledning får barna mulighet til å mestre ved å være deltakende, prøve selv og hjelpe hverandre. Personalets rolle er å veilede og oppfordre barna til å prøve selv og gi ros når barnet mestrer. Gjennom dette samspillet opplever barnet mestring, noe som øker barnets selvfølelse og som gir barnet styrke til å møte nye utfordringer. Her øves det også på motoriske ferdigheter som behøves for å kle av og på seg selv.

I disse aktivitetene foregår mye språk- og begrepsinnlæring samtidig som barnas sosiale kompetanse stimuleres. Barna får i tillegg kunnskap og begreper om kroppen, klær og hvilke klær som skal på i forhold til årstiden.

4. Stell / hygiene

Barnehagen arbeider daglig med å lære barn god håndhygiene i forkant av måltider og etter toalettbesøk. Barnehagen har rutine på at barna vasker hender når de kommer inn etter utelek. Personalet oppfordrer barna til å delta ved at barnet selv henter bleie og evt. rene klær.

I stellesituasjon brukes det god tid til hvert barn, det er en fin stund for tilknytning, ro og samtale.

5. Sove / hvile

Hviling og soving i barnehagen skjer i samråd med foreldrene. Barna sover ute i egen vogn. Er det andre behov avtales dette individuelt med personalet på avdelingen.

Barna har behov for å hvile, finne ro i løpet av en hektisk barnehagedag. De yngste barna sover gjerne etter egen rytme i tilvenningsperioden, for etter hvert å gradvis tilpasses barnehagens rytme. Barna har forskjellige vaner og rutiner når de skal sove, noen barn har behov for smokk, andre bruker kosedyr el teppe. Dette bidrar til å skape trygghet og ro for barnet i sovesituasjonen. De eldste barna hviler på madrass etter behov, i lesestund eller andre rolige aktiviteter i løpet av dagen.

6. Samling

Alle avdelingene har samlingsstund i løpet av dagen, enten på morgenen eller i forbindelse med ettermiddagsmaten.

Samlingsstunden brukes til å fortelle barna om dagens aktiviteter, gjenfortelle hva man har lekt, eller formidle barnekultur ved hjelp av bøker, rim, regler og eventyr, og ulike tema som avdelingen jobber med. Dette er med på å gi felles referanse som utgangspunkt for lek og for å skape tilhørighet til avdelingen. I dette arbeidet benytter personalet konkrete for å gi støtte til barnas begrepsutvikling. Ved å ta i bruk flere sanser vil barna få bedre mulighet til læring og utvikling av språket.

I samlingsstund oppøves blant annet barnas konsentrasjon, evne til felles fokus, lytte til andre og vente på tur.

7. Musikk og sang

I denne barnehagen bruker vi mye tid på sang og musikk helt fra barna har sine første dager på småbarnsavdeling, til de går ut fra storebarnsavdeling. Musikk er et språk barn er født med og som bidrar til å skape stemning og atmosfære i avdelingen, samtidig som det styrker fellesskapet i gruppa. Rytmeinstrumenter, sanger med bevegelse, sanghistorier med konkrete og fellessamlinger for alle barna er med på å berike barnas hverdag, og skape masse glede. Gjennom bruk av dans og rytmer, og sanger med bevegelser får barna mulighet til å utvikle egen bevegelse og kroppsbeherskelse. Barnas ordforråd og språkferdigheter vil utvikle seg når vi bruker sanger, rim og regler aktivt i barnas hverdag. Musikk er også et godt verktøy i tilvenning, ved å lytte til barnesanger som barna kjenner fra før og liker, vil de forbinde barnehagen med noe positivt og nært, og noe de lettere kan knytte seg tett til.

8. Turer

Tur i skogen er en del av norsk turtradisjon og bidrar til å gi barna ulike naturopplevelser. Barnehagen er så heldige å ha Hebekkaskogen som nærmeste nabo, noe som gir avdelingene gode muligheter til å bruke skogen og naturen til daglig lek, aktivitet og læring. Barnehagen tror at barn som trives med å være ute i naturen også vil få et ønske om og behov for å ta vare på den. Personalet ønsker at barna skal få grunnleggende innsikt i natur, miljøvern og samspillet i naturen gjennom deltagelse og erfaring. Vern av liv og respekt for mangfoldet i naturen er en selvfølge for oss.

Ute i naturen kommer barnas livsglede og forskertrang tydelig til syne. Barn er naturfilosofer! God lek, godt samspill og læring skjer ofte ute. I skogen får barna andre muligheter til å være kreative og skapende, og det gir variasjon i leken. Skogen er en naturlig

arena for fysisk aktivitet og gir gode muligheter for barna til å bruke hele kroppen og alle sansene sine. På bakgrunn av dette har alle avdelingene en fast turdag i løpet av uka. Dette kan være kortere eller lengre turer avhengig av barnas alder. Barnehagen går på tur i all slags vær, til alle årstider, slik at barna får mulighet til å observere hvordan naturen endrer seg i takt med årstidene.

Disse naturopplevelsene er viktige for å lære barna om naturen og gi dem forutsetninger for å bli glad i tur og friluftsliv. Barnehagen vil legge til rette for at barna får mange ulike opplevelser med utelek og turer.

2.3 GRUNNLEGGENDE FERDIGHETER

1. Lek

Øvre Hebekk barnehage legger stor vekt på leken ute og inne, og vi ønsker å gi mye plass og tid slik at den gode leken kan utvikle seg.

Lek er barns viktigste aktivitet, og har derfor stor betydning for barns utvikling. Barn uttrykker livsglede gjennom leken og vennskap etableres gjennom lek.

Barns sosiale evner utvikles gjennom lek, blant annet ved at de får trening i å samarbeide og løse konflikter. De utvikler evne til kommunikasjon, de får tid til å bearbeide inntrykk i eget tempo, og utvikle vennskap og samhörighet. Samtidig lærer de mye om seg selv og egne følelser, og de lærer andres følelser og reaksjoner å kjenne.

Leken er for barna en «ufarlig arena» til å prøve ut egen atferd.

Personalets rolle i leken har stor betydning. Barn trenger voksne som er lydhøre for barnas innspill, og som er tilgjengelige for deltagelse i leken. Barn bruker voksne som modeller i konfliktløsning og som normsettere.

Barnehagens oppgave er å gi barna felles referanserammer de kan bruke i leken.

Det er derfor en viktig oppgave for personalet å gi barna erfaringer/opplevelser til inspirasjon i lek. I tillegg må de voksne være sensitive og deltakende i leken for å kunne gi barna «påfyll» underveis i leken for å bidra til å utvikle leketemaet videre.

I barnehagen er det et uteområde som gir mange utfordringer, og plass til mye spennende lek. I denne uteleken «blomstrer» barnas egen kultur. Erfaring med utelek gir barna et godt utgangspunkt for å etablere vennskap ute i sitt hjemmemiljø, og seinere i livet.

Lekegrupper

Alle avdelingene vil flere formiddager og ettermiddager dele barna i små, faste lekegrupper bestående av 1 ansatt og noen barn. Den ansatte skal i lekegruppa være en viktig støttespiller for barna. Han/hun skal være en synlig normgiver, gi støtte til barn som trenger det, bidra til å utvikle barnas lekeferdigheter og være medspiller for barna i utviklingen av leken.

I disse gruppene vil barna kunne gi hverandre gjensidig omsorg, lære å omgås hverandre med respekt, samtidig utvide evnen til kommunikasjon på flere plan. I lekegruppene vil barn som ikke har erfaring i å leke med andre barn, få erfare hvordan dette samspillet foregår. Barn utvikler ulike «lekekoder» i samlek, og disse «kodene» er nødvendige for å kunne etablere vennskap.

2. Sosiale ferdigheter

Tidlige erfaringer med jevnaldrende har stor betydning for barns samspillsferdigheter. Dette gjør barnehagen til en viktig arena for sosial utvikling, læring og etablering av vennskap. Det daglige sosiale samspillet danner rammen rundt barnets læring om seg selv som person. Personalet har ansvar for å bygge opp en felles kultur i barnehagen som alle kan føle at de er en del av. Alle barn i barnehagen uavhengig av alder, kjønn, etnisk bakgrunn og funksjonsnivå, skal få likeverdige muligheter til å delta i meningsfulle aktiviteter i fellesskap med jevnaldrende. Barnehagen har som mål at barn skal utvikle selvstendighet og trygghet på seg selv som individ og danne egen personlig og kulturell identitet. Sosiale ferdigheter handler om å kunne samhandle positivt med andre i ulike situasjoner. Disse ferdighetene tilegnes i kontinuerlig samspill med andre barn og voksne. Gjennom omsorg, lek og læring blir barnas sosiale ferdigheter uttrykt og bekreftet ved at de viser medfølelse, og evne til å sette seg inn i andres situasjon og opplevelse. Barna blir utfordret gjennom samhandling til å kunne mestre balansen mellom selvhevdelse og kunne sette seg inn i andres behov.

3. Språk

Språket er det viktigste redskapet for å kommunisere og tenke, og det meste av vår kunnskapsdeling og læring skjer gjennom språket. Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens oppgave. Barn med god språklig kompetanse vil ha gode forutsetninger for samspill med andre, deltagelse i lek, etablere vennskap og ha grunnlag for læring i barnehagen.

Ordforrådet er viktig fordi begreper og ord hjelper oss til å tenke, snakke om og systematisere det som omgir oss i hverdagen. Slik kan vi konstruere mening, motta informasjon og bearbeide tanker til kunnskap.

Ordforrådet har stor betydning for skolefaglig utvikling, og det viser seg å være en klar sammenheng mellom ordforråd i førskolealder og leseferdighet senere i livet.

Et godt språkstimulerende miljø handler om at barna skal få varierte og positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel, redskap for tankene og få mulighet til å gi uttrykk for egne tanker, meninger og følelser.

Store deler av barnehagehverdagen preges av hverdagssamtaler mellom de som er i barnehagen, og blir derfor en viktig læringsarena for barna.

Personalet er opptatt av at barna skal oppleve å bli lyttet til, at de får respons på det de formidler og at de opplever at det er nyttig å bruke verbalspråket som uttrykksform.

Gjennom dette motiveres barna til å ta ordet og bidra i samtaler. Målet er at disse erfaringene skal danne gode kommunikasjons sirkler hvor barna aktivt bruker språket og dermed videreutvikler det.

I lek bruker barn ofte fantasifull og kreativ kommunikasjon. Forskjellige typer lek i ulike aldre, krever ulik kommunikasjon, enten verbalt eller kroppslig. Ved bruk av bøker, rim, regler, sanger, prosjekt- og temaarbeid, utvikles barnas ordforråd og inspirerer til samtaler. Her møter barna ofte et språk som er situasjonsuavhengig, noe som stimulerer barnas evne til å fortelle om tidligere opplevelser og erfaringer.

Metodeverktøyene «Språksprell», «Snakke-pakken», «Tidlig innsats» og «Språkkista» er viktige hjelpemidler i arbeidet med barnas språkutvikling.

4. Motorikk

Gjennom sanseinntrykk og fysisk aktivitet trenes barnas intellektuelle ferdigheter.

I tillegg vil fysisk aktivitet bidra til at barna lærer ulike bevegelsesmønstre som oppøver og styrker barnas ledd og muskulatur, dvs. stimulerer barnas motoriske utvikling.

Motoriske ferdigheter blir automatisert, slik at barnas «indre krefter» ikke brukes til å planlegge kroppsbevegelser, men kan brukes til å vurdere og bearbeide de ulike sanseinntrykkene.

I fysisk aktivitet vil barna naturlig møte utfordringer, spennende opplevelser og oppleve egen mestring. De blir automatisk nødt til å vurdere hva de tør å prøve, og hva de ikke tør. Barna utvikler kroppsbevissthet og kroppskontroll slik at de blir i stand til å vurdere egen mestring, og dermed unngå situasjoner som kan være farlige for dem. Denne balansegangen kan for mange barn være vanskelig, slik at de må ha hjelp av en voksen for å kunne vurdere en eventuell farlig situasjon.

Gjennom fysisk aktivitet vil barna lære seg samarbeid med andre, både barn og voksne. Barnet trenger kanskje hjelp av en annen for å kunne få fart på huska eller på sykkelen. Dette samarbeidet bidrar til å styrke fellesskapet og samholdet i barnehagen.

2.3.1 SELVFØLELSE

Barns selvfølelse utvikles gjennom å bli sett, hørt og anerkjent for det mennesket man er uavhengig av alder, kjønn, språk og kulturell bakgrunn.

Personalet er opptatt av å gi barna mange mestringsopplevelser, og hjelpe barna og nå sitt potensiale. Gjennom å oppleve mestring utvikles barnas selvfølelse og troen på seg selv som individ. Barna skal få en positiv oppfatning av egenverd, og en optimistisk innstilling til at de har noe å bidra med i fellesskapet.

2.3.2 MEDVIRKNING

Barna er primærbrukere av barnehagen, noe som innebærer at barna skal bli møtt med anerkjennelse på deres opplevelser i hverdagen. Personalet må lytte til barna, gi positiv respons til deres meninger og vurdere hvordan barna skal få mulighet til å påvirke egen hverdag.

«Barns rett til medvirkning» betyr for personalet i Øvre Hebekk barnehage at alle barn har rett / krav på å bli møtt av voksne med engasjement i deres liv, og voksne som respekterer deres rett til å ha egne meninger. Det handler om at barna får mulighet til å være med på å planlegge og vurdere det pedagogiske arbeidet i barnehagen.

Barna i barnehagen skal møtes av voksne som tror på barnas gode hensikter, og at barna handler relevant i forhold til deres opplevelser og erfaringer med verden.

Personalet skal ikke bare respektere «barnets rett til å velge», men også «barnets rett til å velge bort», noe de ikke ønsker. Det betyr at personalet må gjøre seg kjent med alle barn, observere deres valg, for deretter å kunne motivere barnet til å foreta andre valg dersom den voksne mener det er nødvendig med tanke på barnets utvikling. Det er også viktig at personalet ikke lar «jungelens lov» gjelde, dvs. alle barn skal få den samme rett til selvstendige valg.

Barnehagen jobber kontinuerlig med å bevisstgjøre personalgruppa deres holdninger og verdisyn i forhold til barneoppdragelse og synet på «det moderne barnet».

Personalet må vurdere egne svar i forhold til barna: – «hva gjør at jeg sier nei nå?»

2.3.3 LIKEVERD OG MANGFOLD

Barnehagen er en viktig arena for utvikling av kulturell identitet. I barnehagen skal det være et miljø hvor ulike individer møtes i respekt og anerkjennelse for det som er forskjellig. Ved å bli kjent med forskjellighet, blir barnet bevisst seg selv og sin egen kulturelle bakgrunn.

Fokus på ulikheter og likheter kan skape forståelse, innsikt og respekt for hverandre.

Alle barna i barnehagen skal kunne delta i aktiviteter som planlegges i barnehagens regi, uavhengig av kjønn og etnisitet.

Gjennom å delta i barnehagens ulike aktiviteter får barna kunnskaper og erfaringer med samspill og lek med barn fra ulike kulturer, noe som gir grunnlag for respekt og vennskap på tvers av det kulturelle mangfoldet som finnes i samfunnet.

Barnehagen skal være en god arena for språkutvikling for alle barna, uavhengig av barnas morsmål. Når barnet har gode kunnskaper og ferdigheter på sitt morsmål, vil det bidra til å utvikle det norske språket. Dette kan oppnås gjennom arbeidet med fagområdet i Rammeplanen; «Kommunikasjon, språk og tekst»

Personalet skal skape et variert språkmiljø der barna får mulighet til å oppleve glede ved å bruke språk og kommunisere med andre. Personalet skal synliggjøre språklig og kulturelt mangfold, støtte barnas ulike kulturelle uttrykk og identiteter og fremme mangfold i kommunikasjon, språk og andre uttrykksformer.

– RP, utgave 2017, s. 48.

Konkretiseringsmateriellet avdelingene bruker gjenspeiler det språklige og kulturelle mangfoldet i barnehagen, for eksempel bøker og musikk/bilder fra barnas ulike hjemland. Alle barn uavhengig av bakgrunn, skal få presentert seg og vist hva de er opptatt av som en naturlig del av barnehagedagen og fellesskapet.

Enkelte ord på barnas morsmål blir skriftliggjort, og personalet lærer seg viktige ord for barna, såkalt nøkkelord.

Avdelingene bruker mye visualisering av planer/aktiviteter i hverdagen for å skape bedre forståelse og kommunikasjon uavhengig av barnas talte språk.

2.3.4 FOREBYGGING OG HÅNDTERING AV MOBBING I BARNEHAGEN

Barnehagene i Nordre Follo har utarbeidet en egen plan for forebygging av mobbing blant barna. Den ble godkjent i kommunestyret i 2020.

Denne planen er helt sentral for barnehagens satsningsområde i år. Hovedfokus er å forebygge mobbing og krenkelser, og gripe inn og handle dersom uheldige episoder oppstår. Vi jobber aktivt med barnehagens psykososiale miljø – trivsel og tilhørighet er helt grunnleggende for en god utvikling og den gode barndom.

Et nært og godt samarbeid innad i barnehagen og med dere foreldre er vi avhengige av for å lykkes godt i dette arbeidet.

KAPITTEL 3 FAGOMRÅDENE OG TEMAARBEID

3.1 PEDAGOGISK ARBEID MED 7 FAGOMRÅDER

Rammeplanen ble sist revidert i 2017, og gir retningslinjer for barnehagens verdigrunnlag, innhold og oppgaver. Rammeplanen understreker barnehagens samfunnsmandat og betydning som læringsinstitusjon.

Rammeplanen inneholder sju fagområder som alle barna skal bli kjent med i løpet av årene de går i barnehagen. Fagområdene skal vise seg i det daglige pedagogiske arbeidet, gjennom temaarbeid, i periodeplaner og som satsingsområder over lengre tid.

- Kommunikasjon, språk og tekst.
- Kropp, bevegelse, mat og helse.
- Kunst, kultur og kreativitet.
- Natur, miljø og teknologi.
- Etikk, religion og filosofi.
- Nærmiljø og samfunn.
- Antall, rom og form.

Barnehagen har utarbeidet en progresjonsplan som beskriver arbeidet med rammeplanens fagområder på ulike alderstrinn i barnehagen.

Denne progresjonsplanen ligger som vedlegg fra side 30 i dette heftet.

3.2 FASTE TEMAARBEID OG MERKEDAGER

I tillegg til fagområdene som beskrives i rammeplanen som rettesnor for pedagogiske aktiviteter og innhold, oppfordres barnehagene til å ha temaarbeid om brannvern, trafikk og miljøarbeid i løpet av barnas barnehagetid.

Vi markerer også faste merkedager i det norske samfunnet og fra andre kulturer tilhørende barn vi har i barnehagen.

3.2.1 TILBUD TIL 5-ÅRINGENE

Blekkulf:

Det er lang tradisjon i vår barnehage at 5 års gruppa jobber med miljøvern inspirert av miljødetektiven Blekkulf. Derav navnet vårt – Blekkulf-gruppa.

Gjennom et fylkeskommunalt prosjekt som barnehagen deltok i for noen år tilbake ble det kjøpt inn forskerutstyr for bruk i miljøarbeid og naturforskning.

Fortsatt er «Blekkulfs miljødetektiver» en del av opplegget for 5-åringene, med lek og læring i naturen, friluftsliv og miljøarbeid.

De seinere årene har vi også brukt opplegget til LOOP miljøskole om å leve bærekraftig og ta vare på naturressursene. Opplegget gir oss kunnskap om gjenvinning, søppelsortering og naturforskning, og ved ulike forsøk vil vi finne ut hvordan ulike typer avfall brytes ned i naturen. Blomsterbedene rundt barnehagen vil derfor prydes av barnas egne små plakater med tegning og skrift som viser hva barna har gravd ned i jorda: Bananskall, yoghurtbeleg,

melkekartong osv. Det er spennende for barna å grave i jorda etter lang tid for å se hva som har skjedd!

I tillegg vil barna bli kjent med UGLA, et opplegg fra Norsk friluftsliv. Ugla er med på turer våre og sammen med Ugla skal vi utføre ulike oppdrag for å bli «NATURVAKTER.»

<https://naturvakt.no>

Rundt juletider har Blekkulfgruppa hatt som tradisjon å jobbe med tema: SOLIDARITET. Gjennom materiell fra Redd barn blir barna kjent med barn som lever under vanskelige livsforhold. Tema avsluttes med såkalte omvendt julekalender hvor barna tar med en av sine egne leker som julegave til barna på asylmottak i nærområdet.

Det jobbes også avdelingsvis med ulike tema for de eldste barn. Hovedfokus er å stimulere og utvikle barnas språkkompetans gjennom rim, regler, sanger, tekst, tekstskaping og samtale samt å utvikle forståelse for grunnleggende matematisk begreper.

En detaljert plan for arbeidet med 5-åringene vil bli utarbeidet etter barnehagens oppstart på høsten, og presentert på et eget foreldremøte. Blekkulfgruppa møtes jevnlig gjennom hele året.

3.2.2 TRAFIKKSIKKERHET

Fokus på trafiksikkerhetsarbeid skjer i mange sammenhenger i løpet av barnehagehverdagen, både i aktiviteter i barnehagens nærområde og på turer.

Det er naturlig at personalet snakker om trafikk og trafikkregler når barnehagen er på turer utenfor barnehagen, for eksempel ved kryssing av veien lærer personalet barna; «stopp og se til venstre, høyre, venstre, vent sammen med en voksen til det er klart».

Alle, både barn og voksne, har refleksvester på seg når de beveger seg utenfor barnehagen. I perioder av året brukes «skøytebanen» som lekearena for barnehagens barn til sykling. Når barna sykler på to-hjulsykel har barnehagen som rutine at barna alltid skal bruke sykkelhjelme.

Trygg Trafikks pedagogiske opplegg «Tarkus», er en del av barnehagens pedagogiske materiell som benyttes i samlingsstund.

Barnehagen jobber med trafiksikkerhetsregler også i andre situasjoner i løpet av barnehageåret. For eksempel når barna sykler til barnehagen oppfordres det til at de alltid bruker hjelme. Det snakkes om trafiksikkerhetstiltak i forhold til barnehagens parkeringsplass på første foreldremøtet om høsten, og foreldre oppfordres blant annet til å rygge inn på parkeringsplassen dersom de kjører bil til barnehagen.

De eldste barna i barnehagen, miljødetektivene «Blekkulfgruppa», får lov til å korrigere foreldre som ikke følger trafikkreglene. Bl.a. påpeker barna om foreldrene ikke bruker bilbelte, lar bilen stå på tomgang osv.

I forbindelse med at kommunen ble sertifisert som en trafiksikker kommune i januar 2016, ble det utarbeidet en plan for trafiksikkerhetsarbeid i barnehagen. Planen beskriver begreper/aktiviteter i trafiksikkerhetsarbeid knyttet om mot rammeplanens fagområder. Barnehagen ble re-sertifisert i 2018.

3.2.3 BRANNVERN

Barnehagen gjennomfører brannøvelser med barna 2 ganger pr år, en om høsten og en i vårhalvåret.

Barna informeres om rømningsveier, møteplasser og brannrisikofaktorer, f.eks. levende lys. Barnehagen overholder strengt bålforbudet som gjelder i sommermånedene. I tillegg har personalet fokus på brannsikkerhet sammen med barna i naturlige situasjoner i løpet av barnehageåret.

3.2.4 MERKEDAGER

1. Jul;

Julen markeres med ulike aktiviteter gjennom desembermåned.

Alle avdelingene tenner adventslys i forbindelse med søndagene i advent og avdelingene har ulike former for adventskalender.

Fokuset i desember er å skape ro og stillhet, skape gode tradisjoner, gi barna mulighet til lek i en atmosfære preget av voksne som har god tid og er til stede for dem.

Barnehagen arrangerer nissefest en av de siste dagene før jul. Dette er en dag med mye forventninger og spenning for barna, og ofte kommer nissen på besøk.

2. Påske;

Påskan markeres med påskefrokost og dekorering på avdelingene med gule kyllinger og egg.

3. Fødselsdager;

I forbindelse med feiring av barnas fødselsdager, serverer barnehagen mat som fødselsdagsbarnet bestemmer ut fra alternativer fra kostplanen vår. Barnet er gjerne med å lage maten og servere denne til alle på avdelingen. Fødselsdagsbarnet får velge farge på krone, og være litt ekstra i fokus denne dagen.

4. Aktivitetsdager vinter;

Barnehagen har tradisjon med å arrangere en vinteraktivitetsdager i løpet av februar hvert år. Da gjennomføres skilek, skitur, aking, ulike snø-aktiviteter på barnehagens uteområde eller i umiddelbar nærhet.

5. Karneval;

I begynnelsen av mars arrangeres karneval i barnehagen.

Tema for karnevalet bestemmes i forbindelse med utarbeiding av årsplan for barnehageåret. Avdelingene velger et område innenfor et overordnet tema.

På denne dagen foregår ulike aktiviteter på avdelingene, og alle barna deltar på aktivitetene på de ulike avdelingene i løpet av formiddagen.

6. 17.mai;

17.mai møtes alle barnehagens barn og foreldre i Ski sentrum for å delta i barnetoget på formiddagen i regi av Su. En foreldrerepresentant sørger for å ha med barnehagens fane i dette toget. Barnehagen øver på å gå i tog og har ulike 17-maileker nærmeste virkedag før 17-mai.

7. Sommerfest;

Sommerfest for barn og foreldre gjennomføres ulikt fra år til år. Foreldrenes arbeidsutvalg velger hvorvidt de ønsker å arrangere en felles avslutning for barn og foreldre, eller om sommeravslutningen skal foregå i barnehagens regi, avdelingsvis eller felles.

Smørblomstene og Blåklukkene er tradisjon for å markere avslutning for «Blekkulfgruppa» med vannkrig, - barn mot ansatte, og en felles ettermiddag med matserving etter stengetid.

8. Foreldrekaffe;

I forbindelse med utarbeiding av årsplan for barnehageåret fastsettes tidspunkt for foreldrekaffe på de ulike avdelingene. Det er alltid foreldrekaffe på den enkelte avdeling ganske tidlig på høsten slik at foreldre skal få mulighet til å etablere kontakt og bli kjent med

hverandre. I tillegg arrangeres en foreldrekafe mot slutten av november, og igjen som en avslutning på barnehageåret mot slutten av juni. Dette barnehageåret må vi vurdere når dette blir avhengig av smittereduserende tiltak i kommunen.

KAPITTEL 4

PLANLEGGING, DOKUMENTASJON, VURDERING OG ARBEIDSMÅTER

Barnehagens dokumentasjon skal gi foreldrene informasjon om hvordan personalet tilrettelegger og jobber for å oppnå de fastsatte målene, både for det enkelte barn og barnegruppa som helhet. Gjennom denne dokumentasjonen får foreldrene mulighet til delta i barnehagens vurderingsarbeid. Dokumentasjonen brukes også som et utgangspunkt for refleksjon og utvikling hos personalet.

4.1 LEDELSE AV BARNEGRUPPE

Avdelingene har en strukturert ukeplan som gjentar seg hver uke. Dette skaper forutsigbarhet for barna, samtidig som foreldre vet hva som skjer hver dag gjennom året. Barna deles inn i faste grupper/ lekegrupper, som vil ha lek, ulike aktiviteter eller tur i løpet av uka. Lekegruppene endrer sammensetning i løpet av barnehageåret. I enkelte perioder er det hensiktsmessig å dele barn inn i grupper etter alder, andre perioder vil barna deles i aldersblandete grupper. Foreldre vil få informasjon om eventuelle endringer av ukerytmen. Dette er en pedagogisk avgjørelse pedagogisk leder foretar i forhold til hvilke målsettinger som gjelder i den enkelte periode. Målsettingene beskrives nærmere i avdelingenes individuelle planer.

I lekegruppene har den ansatte ansvar for aktiviteten etter innspill fra gruppa. Det krever god ledelse av barnegruppa med en lydhør, engasjert og tilstedeværende ansatt.

For å sikre god ledelse av barnegrupper benytter vi kjennetegn som er utarbeidet for kommunen. Den ansattes rolle har stor betydning for læringsutbyttet barna får i aktiviteten.

4.2 SAMARBEID I GRUPPE

Barna får oppgaver de må løse sammen, f.eks. lage i stand til et måltid, invitere gjester, de får trening i å hjelpe hverandre og ta hensyn til hverandre. Barna får oppleve å stå fram i en gruppe, å bli sett og hørt, og være leder, men også å la seg lede, lytte til hverandre og ta avgjørelser sammen.

4.3 PROSJEKT - OG TEMAARBEID

Temaarbeid med barn er en måte å organisere det pedagogiske arbeidet i barnehagen, knyttet til et tema og med en overordnet målsetting. Temaarbeid er kunnskapsbasert og initiert og styrt av personalet, hvor den voksne formidler fakta og kunnskap rundt et tema. Et prosjektarbeid handler om å utforske, undersøke og gå i dybden i forhold til et tema/noe som barna og/eller personalet er interessert i. Prosjektarbeid skal dokumenteres. Barna er hovedpersonene og deltar aktivt i hele prosessen, og er med og videreutvikler prosjektet.

Barnas tanker og ideer er helt sentrale i et prosjektarbeid, og ofte endres både innhold og retning i prosjektarbeidet underveis. Prosjekt krever stor grad av samarbeid, det å lytte og se hverandre, og finne løsninger sammen.

Rammeplan for barnehagen påpeker at barnehagen skal jobbe både med tema og prosjekt i arbeidet med barna.

4.4 DOKUMENTASJON OG VURDERING

4.4.1 PEDAGOGISK DOKUMENTASJON

Pedagogisk dokumentasjon er et satsningsområde for barnehagen. Pedagogisk dokumentasjon synliggjør barnas læringsprosesser, og er et hjelpemiddel for å utvikle de pedagogiske prosessene videre. Dokumentasjonen brukes til å reflektere sammen, barn-barn, voksen-barn og voksen-voksen. Ved å snakke om, se og lytte til; hva som skjer, hvorfor og hvordan, utvikles prosjektet videre. Dette gir personalet en mulighet til å utvikle sin egen pedagogiske praksis og reflektere over egen atferd i møtet med barna, og barna gis mulighet til å delta aktivt i egen læringsprosess, og å påvirke innholdet i barnehagedagen.

4.4.2 KARTLEGGING

I forbindelse med henvisning til andre hjelpeinstanser i Nordre Follo kommune, eller bekymring rundt et barns utvikling, vil barnehagen foreta en kartlegging av det enkelte barn i samarbeid med barnets foreldre. Det er utarbeidet et samtykkeskjema foreldre underskriver før barnehagen foretar denne kartleggingen av barnet.

Personalet vil også jevnlig kartlegge hele barnegruppen for å se hva gruppen har behov for her og nå, og sikre at alle barn inkludert i gruppen og er i «innerste sone» hos personalet.

4.4.3 FYSISK LÆRINGSMILJØ

Barnehagens fysiske læringsmiljø sees på som den tredje pedagog, inspirert av Reggio Emilia filosofien. Det vil si at møblering og innredning har betydning for hvordan barna tar i bruk barnehagen og hvilket utbytte barna har av barnehagetilbudet. Miljøet har betydning for hva barna er opptatt av, hva de leker, og hvordan de utvikler seg og lærer.

Vi har stort fokus på at mest mulig materiell skal være tilgjengelig for barna, slik at barna selv kan finne fram materiellet de ønsker å bruke.

Dette bidrar til at barna lettere får medvirke i egen hverdag, som gir økt selvfølelse og flere mestringsopplevelser, noe som øker sannsynligheten for barnas læring.

4.4.4 SKOGGRUPPE – PLAGG

Dette er en metode som bidrar til å stimulere barnas mestringsopplevelse og gir barna mulighet til å delta i egen læringsprosess. Metoden består av tre delelementer; planlegging, gjennomføring og gjenkalling.

Hovedmålene for metoden er å ivareta barnets totale utvikling og skape en forutsigbarhet for barnet, samtidig som den ansatte er tilgjengelig for barnet og kan gi utfordringer barnet kan mestre.

KAPITTEL 5. FORELDRESAMARBEID

Barnehagens viktigste samarbeidspartner i arbeidet med barna, er foreldrene. Det er foreldrene som kjenner barna best, har den tetteste tilknytningen, er barnas hovedomsorgsgivere.

Den viktigste kontakten mellom personalet og foreldrene skjer i «det daglige møtet». Personalet prøver derfor å prioritere møte barn og foreldre i garderoben om morgenen selv om dette kan være vanskelig å gjennomføre hver dag. Dersom personalet ikke har anledning til å møte barna i garderoben henstiller barnehagen foreldre til å følge barnet inn på avdelingen og «overlevere» barnet til en ansatt.

I disse møtene vil vi gjerne få vite om det er noe spesielt, eksempel hvis barnet har sovnet dårlig på natten eller har opplevd noe det vil snakke om i barnehagen.

Det er viktig at foreldrene informerer personalet om barnet skal hentes av andre enn foreldrene. Av sikkerhetsmessige årsaker, utleverer barnehagen ikke barnet til andre enn foreldrene dersom annen beskjed ikke er gitt. Personalet trenger også å vite dette for å kunne forberede barnet på hvem som skal hente.

5.1. FORELDREMØTE

Foreldremøte avholdes 1 gang i halvåret. Enkelte møter er felles for alle foreldrene, mens noen møter avholdes på hver avdeling.

5.2 FORELDRERÅD/SAMARBEIDSUTVALG

Foreldrerådet består av alle foreldrene i barnehagen. I dette forumet velges 2 representanter som skal delta i barnehagens samarbeidsutvalg. Det skal i tillegg velges vararepresentanter. Disse 4 foreldre utgjør foreldrenes arbeidsutvalg, som har tradisjon med å arrangere enkelte sammenkomster for barn og foreldre..

5.3 FORELDRESAMTALER

Foreldresamtaler avtales med hvert enkelt foreldrepar. Pedagogisk leder/barnehagelærer tar initiativ til minimum 1 samtale hvert halvår. Etter behov fra foreldre eller personalet, kan flere samtaler avtales. Til stede på disse samtalene vil være en pedagog, og styrer dersom det er behov for det.

Hvis det det er mulig, er det ønskelig at begge foreldrene til stede.

Hvis barnets foreldre ikke bor sammen, har begge foreldrene med foreldreansvar/samværsrett, lik rett til opplysninger om hvordan barnet fungerer i barnehagen.

Personalets taushetsplikt gjelder i de tilfeller der opplysningene som gis barnehagen omhandler den andre forelderen og dennes kontakt med barnet.

Barnehagen bestiller tolk ved behov, der en eller begge foreldrene trenger oversettelser.

5.4 KLAGEPROSEDYRER

Nordre Follo kommune kommunestyre har vedtatt klageprosedyrer som skal benyttes dersom foreldre ønsker å klage på tilbudet som gis til deres barn eller seg selv (se kommunens hjemmeside) Foreldre tar opp utfordringer først med avdelingens pedagogiske leder. Blir det ingen løsning der involveres styrer. Er det så behov kan foreldrene ta kontakt med barnehagens områdeledere.

KAPITTEL 6. ANDRE SAMARBEIDSPARTNERE

Barnehagen samarbeider med andre hjelpeinstanser i kommunen, for eksempel barneverntjenesten, helsestasjon og pedagogisk – psykologisk tjeneste. (PPT)

I etterkant av henvisning til og utredning hos pedagogisk-psykologisk tjeneste vil noen barn få ekstra støtte i barnehagehverdagen ved hjelp av ansatt i spesialpedagogisk førskoleteam, SPT.

Et hjelpetiltak på helsestasjonen kalles Hjelper'n. Dette er et gratis lavterskeltilbud foreldre og ansatte kan kontakte dersom barn og foreldre trenger hjelp for å håndtere samspillet seg imellom. Tilbudet gis på et tidlig tidspunkt før problemene blir vanskeligere å håndtere.

Barnehagen innhenter alltid skriftlig samtykke fra foreldrene før vi kontakter andre hjelpeinstanser.

Barnehagen har enkelte skoleår elever fra videregående skoler utplassert, både fast 1 dag pr. uke gjennom hele året, og konsentrert over flere dager periodevis.

Barnehagen tar imot lærlinger til utdanning som barne- og ungdomsarbeidere som er her ett år før de tar videre praksis på skole/sfo.

Personer i språkpraksis har vi også periodevis i 3-6 måneder gjennom Nav.

Alle personer som skal være i barnehagen må levere politiattest som ikke er eldre enn 3 måneder, og skrive under taushetserklæring.

Alle kommunale barnehager samarbeider med Ressursbanken som er en vikarpool for helse, skoler og barnehager. Både Ressursbanken og barnehagen er opptatt av å få godt kvalifiserte personer inn som kan komme på kort varsel, og vi prøver å få de samme personene til å komme igjen slik at det er kjent og trygt personale for barna.

PROGRESJONSPLAN FOR ØVRE HEBEKK BARNEHAGE

på grunnlag av de syv fagområdene i «Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver»

PROGRESJONSPLAN FOR DE SYV FAGOMRÅDENE

Progresjonsplanen beskriver hvordan barnehagen arbeider med de syv fagområdene som er beskrevet i «Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver».

Fagområdene vil sjelden opptre isolert. Flere områder vil ofte være representert samtidig i temaopplegg og i forbindelse med hverdagsaktiviteter.

Vi har valgt å dele planen inn i tre aldersgrupper: 1-2 år, 3-4 år og 5-6 år, men det vil være smidige overganger mellom de ulike aldersinndelte gruppene. Planen skal sikre progresjon og sammenheng i barnas læring og opplevelser gjennom hele barnehagetiden.

- *Barna skal utfolde skaperglede, undring og utforskertrang.*
- *Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter.*
- *Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.*

FAGOMRÅDENE	1 – 2 år	3 – 4 år	5 – 6 år
<p style="text-align: center;">KOMMUNIKASJON SPRÅK TEKST</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Personalet bruker språket aktivt i dialog i hverdagsituasjoner, har felles fokus med barnet, og setter ord på handlinger, opplevelser og følelser. • Starte arbeidet med «Boka mi» for fremmedspråklige barn. • Vi hjelper barna å tolke kroppsspråk ved å sette ord på hva som skjer. • Vi lytter til lyder. • Vi bruker konkrete, bilder og flanellograf ved formidling av enkle historier, rim, regler og sanger i samlingsstund. • Vi synger sanger med tegn og bevegelser, som f.eks. «Lille Petter Edderkopp» og «Ormen den lange». • Vi stimulerer til å bruke språket i leken. • Oppleve glede ved å bli lest for. • Vi leser med barna, en til en eller en voksen med en liten gruppe barn. • Enkle billedbøker og pekebøker plasseres synlig og tilgjengelig for barna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi bruker språket aktivt som støtte til å kjenne igjen følelser og begreper knyttet til hverdagsituasjoner • Personalet er tilgjengelige samtalepartnere i hverdagsituasjoner der det snakkes om hva barna gjorde, med hvem, hvor? • Personalet viser vei slik at barna i større grad bruker språket aktivt i samspill med hverandre: invitere til lek, øve på å vente på tur, dele på og lytte til hverandre. • Planlagte og spontane samlinger med sanger, rim og regler, eventyr og gjenfortelling av hverdagshistorier. Dette kan være utgangspunkt for videre lek og dramatisering. • Aktive voksne deltar og støtter barnas lek og har fokus på lekekoder, språk- og begrepslæring. • Tilgjengelige bøker med kjente temaer slik at barna kan sette ord på opplevelser og følelser. Noe fakta-bøker som gir ny kunnskap for videre undring og læring. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunikasjon og samtale over et gitt tema. • Videreutvikle begrepsforståelsen, overbegreper. • Gjøre barna nysgjerrige på skriftspråket, gjenkjenne bokstaver, øve på å skrive navnet sitt. • Tidlig innsats for god lesestart. • Aktiv bruk av rim/regler, sanger og bøker. • Barna får erfaring med å lage egne fortellinger. • Være deltagende i samlingsstund. • Aktiv bruk av språkverktøy som språkkista, snakkepakken og språksprell. • Barnemøter. • Undre seg sammen med andre barn og voksne. • Lesing av fortsettelsesbok uten bilder. • Øve seg på å stå fram å snakke og lytte i ulike fora. • Bruke kommunikasjon i konfliktsituasjoner. • Tilgjengelighet av bøker med aktuelle tema, og ulike genre.

FAGOMRÅDENE	1 – 2 år	3 – 4 år	5 – 6 år
<p>KROPP BEVEGELSE MAT HELSE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bevisstgjøring av egen kropp og vite hva de viktigste kroppsdelene heter. • Øve å kle av og på seg selv, f.eks. ta av sokkene, ta på lua. • Allsidig fysisk aktivitet og ute og inne. • Turer i nærmiljøet og skogen, gå selv hvis de kan. • Ballek. • Bevegelsessanger • Barn som har behov skal ha mulighet til å hvile/sove. • Sansemotoriske opplevelser. • Variert kosthold, der også nye smaker introduseres • Hyggelige og sunne måltider med tid, ro og positiv stemning. • Bli kjent med begreper for mat og hvor maten kommer fra. • Håndhygiene, vaske hender med hjelp fra personalet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bli kjent med kroppen og vite hva vi kan bruke den til. • Samtale om klær. • Variert grovmotorisk aktivitet ute og inne. • Turdager. • Ulike typer ballek. • Finmotorisk erfaring gjennom eks. tegning, klipping, puslespill og være med under matlaging. • Hyggelige måltider med gode rutiner, voksne og barn som spiser sammen, hjelper hverandre og prater sammen. • Fokus på hygiene ved vask av hender etter utelek og dobesøk og før måltidene. Gradvis selvstendighet rundt do-trening. • Være med på matlaging ved bursdager og dekke bord ved lunsjmåltidet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bli kjent med kroppen og hva slags funksjoner den har, både indre og ytre kroppsdelar. • Være selvstendig i av og påkledning. • Bli selvstendig i forhold til kroppslige behov. • Være mye ute. Bruke uteområdet og skogen aktivt i lek når vi er på tur. • Ulike typer ballspill, fotball, mottak/kast av ball. • Dans, sangleker, regelleker, hoppe tau og paradiser. • Hinderløype ute og inne. • Skigåing og skøyter om vinteren. • Fokus på måltider hvor barna skal smake på forskjellig mat, både varmmat og smøremåltider • Selvstendighet ved måltid, være med på matlaging. • Håndvask etter dobesøk og før hvert måltid.

FAGOMRÅDENE	1 – 2 år	3 – 4 år	5 – 6 år
<p>KUNST KULTUR KREATIVITET</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ulike materialer og formingsaktiviteter; Leire, sand, maling, farger, papir, naturmaterialer og div. taktile materialer. • Bruk av ikke-forestillende materiell/ gjenbruk. • Musikk, rytme, dans. • Enkle rytmeinstrumenter som rytmeegg og tromme. • Sang, rim, regler. • Folkeeventyrformidling i samlingsstund, f.eks. «Bukkene Bruse». • Utkledning og enkel dramatisering. • Bilder som stimulerer kreativiteten til barna. • Introduksjon av grunnfargene gul, rød og blå. • Lage utstilling av egenprodusert kunst. 	<ul style="list-style-type: none"> • Barna har tilgang på variert formingsmateriell, taktile materialer og møter ulike teknikker, f.eks. klippe og lime. • Bruk av ikke-forestillende materiell i lek og annen aktivitet. • Tilby variert musikk og møte barna positivt når de etterspør musikk, sang, sangleker. • Bli kjent med og hente inspirasjon fra folkeeventyr, f.eks. «Skinnavotten». • Bruke fortellinger og erfaringer fra dagliglivet i rolleleken. • Ha det gøy med utkledningstøy, speil og sminke. Kanskje prøve seg i en rolle. Øvelse i å bruke fantasien, alle ideer er like viktige og skaper «bevegelse». • Møte barnas ideer og skaperevne: tenke iderikdom og ikke la oss begrense! • Få erfaring og kunnskap om farger: Regnbuens farger. • Lage utstilling av egen produsert kunst. 	<ul style="list-style-type: none"> • Barna får prøve ulike malingsteknikker, og annen formingsaktivitet som veving, snekring, leire, naturmaterialer, ull, tekstiler m.m. • Bruk av ikke-forestillende materiell i skapende lek og annen aktivitet. • Rytmeinstrumenter, spille til en sang, samspilling, korsang. • Bruk av rim/ regler og dikt. • Ha et forhold til musikk og tekst, og kunne skape egne sanger og fortellinger. • Folkeeventyr, Asbjørnsen og Moe. • Drama, mer avansert rollelek, dramatisering av eventyr og egenopplevde historier. • Lage utstillinger av egenprodusert kunst. • Bruk av farger, blande farger/ fargenyanser.

FAGOMRÅDENE	1 – 2 år	3 – 4 år	5 – 6 år
<p style="text-align: center;">NATUR MILJØ TEKNOLOGI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Årstider, vær og hvordan naturen endrer seg gjennom året. Være ute i all slags vær. • Oppleve glede ved å være ute i naturen. • Plantelivet i barnehagen. Så frø, spise bær og frukt, plukke blomster. • Dyrelivet i barnehagen med småkryp. • Mate og observere fugler og ekorn på fuglebrettet. • Voksne er gode forbilder i forhold til kildesortering. • Voksne har felles fokus med barna, undrer seg sammen med dem og motiverer dem til å være nysgjerrige og til å bruke sansene sine. • Bruk av digital fotoramme. • Lek med naturmaterialer og med naturens elementer som; snø, vann, sand, leire, pinner, jord, kongler, blader og steiner. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gi erfaring og kunnskap om hva som kjennetegner de ulike årstidene, følge endringer gjennom året. • Ha begreper som vinter, vår, sommer og høst og hva dette innebærer. • Bevisstgjøre barna på ukedagene, måneden vi er i og hvilken årstid. • Se og studere dyr og planter vi møter på vår vei! • Oppleve spenning og glede ved å ferdes ute i naturen! • Snakke om hva som tilhører naturen, hva som ikke skal være der og evt. ta med oss søppel hjem. • Forsøk og eksperimenter, forske på vann, is, snø, jord m.m. • Få erfaring med noen tekniske hjelpemidler som eks. kjøkkenmaskin, pc, støvsuger og at de er avhengig av strøm for å fungere. • Voksne bevisstgjør barn i forhold til undring og nysgjerrighet i sine omgivelser/naturen. • Erfaring med å bygge, f.eks. togbane, tårn og hytte. 	<ul style="list-style-type: none"> • Følge årstidene og naturens gang, og gi barna gode holdninger til natur og ha respekt for liv! • Morgensamlinger hvor det blant annet er fokus på årstid, måned, ukedag og hvordan været er. • Vi har «Blekkulf-klubb» jevnlig hvor miljøvern er i fokus, og barna er miljødetektiver. • Undring over det som skjer i naturen og rundt oss i hverdagslivet. • Varierte leke-opplevelser ute. • Vi er ute i all slags vær og kler oss deretter. • Eksperimentering og forskning- bruke luper/ forstørrelsesglass. • Bruk av digitale verktøy som pc og kamera.

FAGOMRÅDENE	1 – 2 år	3 – 4 år	5 – 6 år
<p style="text-align: center;">ETIKK RELIGION FILOSOFI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Empati. Barna oppfordres til, og får bekreftelse på positive handlinger overfor hverandre. • Respekt. Barna skal oppleve å bli sett, og bli godtatt for den de er. • Voksne hjelper barna med å gjenkjenne følelser som: glede, sinne, redsel og tristhet. • Voksne hjelper og veileder barna i konfliktsituasjoner, og hjelper til med å sette ord på deres egne og andres følelser. • Barna deltar i barnehagens høytider og aktiviteter. • Voksne og barn undrer seg sammen i dialog, samlinger og lek. • Vi markerer id. 	<ul style="list-style-type: none"> • Barna skal finne glede i samvær og samspill med de andre barna • Oppmuntre barna til å samarbeide. • Få kjennskap til at vi er ulike som mennesker og bidra til toleranse for hverandres forskjellighet. • Arbeide utfra grunntanken: «Det du vil at andre skal gjøre mot deg,- skal du gjøre mot dem». • Nulltoleranse for mobbing og utestenging. • Lytte til barna, fokus på barnesamtalen. Vi voksne skal være lydhøre og tilgjengelige støttespillere i konfliktløsning slik at de utvikler evne til å løse senere konflikter. • Få kjennskap til tradisjoner og høytider som er representert i barnegruppa. • Vi markerer id. 	<ul style="list-style-type: none"> • Videreutvikle barnas empatiske evner og holdninger. • Oppmuntre barna til å hjelpe hverandre og samarbeide om ulike oppgaver og i leken. • Lære å respektere hverandre. • Filosofere over likheter og ulikheter, mangfold. • Undre oss sammen og være nysgjerrig på livet. • Forebygge mobbing og ekskludering av barn i alle situasjoner. • Løse konflikter på en konstruktiv måte. • Forstå forskjell på rett og galt. • Vi øver på sosial kompetanse i hverdagen. • Barna lærer å se løsninger og muligheter, og «troen på livet». • Barna deltar i barnehagens høytider og tradisjoner. • Barna får kjennskap til ulike religioner og livssyn i vår barnehage. • Vi markerer id.

FAGOMRÅDENE	1 – 2 år	3 – 4 år	5 – 6 år
<p>NÆRMILJØ SAMFUNN</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bli kjent med barnehagens rutiner, barn og voksne på avdelingen. • Bli kjent med nærmiljøet omkring barnehagen. • Barna skal få kjennskap til begreper som: Venn, barnehagegruppe, familie, hjem og lære navn på de andre barna i gruppa. • Småturen utenfor barnehagens Gjerde. • Barna skal få erfare at de er en del av et fellesskap. • Lære enkel trafikkultur. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utvide kjennskap til området rundt barnehagen gjennom turer i nærmiljøet (skogen, butikken, bussen, evt. barnas bosteder). • Barna erfarer at barnehagen er et fellesskap som de selv kan være med å påvirke sammen med barn og voksne, og at demokratiske prinsipper gjelder. • Gradvis la barna gjøre valg slik at de får erfare konsekvenser av de valg de gjør. • La de erfare at de valg den ene gjør, kan få konsekvenser for den andre. • Lære å inkludere andre. • Lære enkel trafikkultur 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi blir kjent med nærmiljøet, i lek og på turer. • Barna er med handler i nærbutikken. • Barna vet hvor de bor, hva slags hus de bor i, og adressen sin. • Vi deltar på «Mini-maraton» med flere andre barnehager i nærheten. • Barna besøker og blir kjent med skolen sin før skolestart. • Lære litt om brannvern og nødnummeret- 110, og medisinsk nødnummer- 113. • Vennsapsgrupper med skolestartere fra andre barnehager • Lære trafikkultur når vi går på tur utenfor barnehagen, se oss for før vi krysser vei, og gå langs veikanten.

FAGOMRÅDENE	1 – 2 år	3 – 4 år	5 – 6 år
<p>ANTALL ROM FORM</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sortering, kategorisering og rekkefølge • Se på form og størrelse • Få kjennskap til begreper som f.eks. motsetningene: Stor - liten, Lang - kort, Høy – lav • Lekemateriell: <ul style="list-style-type: none"> -Puttebokser -Puslespill tilpasset alder og nivå -Byggekløsser -Stablebeger -Naturmaterialer -Baller i ulike størrelser • Varierte sanseopplevelser, bl.a. oppdage «rom i rommet» og lage små hytter og huler • Voksne er aktive med å telle sammen med barna og teller f.eks.: <ul style="list-style-type: none"> -Sko, barn, brødiskiver, spader og andre ting i hverdagen. -Ulike bilder i bøker -Bli kjent med eventyr der enkel telling forekommer. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har synlige former i hverdagen som vi kan studere og prater om der det er naturlig. • Vi prater om og tegner trekant, firkant, sirkel, rektangel m.m. • Bruker bøker, sanger, rim og regler som inneholder former, tall. • Bruker begreper som: <ul style="list-style-type: none"> -Under- over - Ved siden av - foran- bak - først- sist • Vi spiller div. spill og legger puslespill. • Bygge-lek med kløsser, duplo, lego og ulike konstruksjonsleker. • Barna er med på daglige gjøremål som på kjøkken f.eks. <ul style="list-style-type: none"> - telle antall barn, bestikk, glass 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi bidrar til at barna blir nysgjerrige på matematikk • Kjennskap til geometriske former som sirkel, trekant, firkant, rektangel. • Bruk av eventyr, sanger og rim/regler. • Bruk av ulike spill med tall, terning, mengde, form og lignende. • Ulik lek hvor vi konstruerer, setter sammen, bygger osv. • Dekke tralla og bordet med kopper, tallerkener og bestikk, med riktig antall.

